

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁĘWACKIEGO 6. I-sze p.

Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.

Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18

ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 2-80 — z dostawą 3-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 3-30. —
Zagranicą 7.— P. K. O. Nr. 141.690.

Przed żniwami.

Troszczy się producent i troszczy się konsument. Pierwszy, czy na rynku nie znajdzie się zbyt wiele zboża, drugi, czy go nie zabraknie. Ten pierwszy głosi zarazem, że brak ziarna nie jest bynajmniej jakimś złem zasadniczym: ujemne skutki bowiem nawet ewentualnego importu zrównoważą się zyskiem, osiągniętym na przestrzeni roku. Nie jest tragedją wywieźć dużo a trochę potem przywieźć. Przeciwnicy twierdzą inaczej: lepiej wywieźć za mało, niż zawieźć, bo tak się składa, że wywozi się tanio a wwozi drogo. Ci ostatni niechętnie też widzieliby zwykłą cenę na rynkach wewnętrznych.

Epoka gospodarczych paradoksów. Gdy dawniej, gdy lat temu jeszcze niewiele, jedyną troską było, czy aby żniwa plon dadzą bogaty, dziś nadmiar plonu lękiem napawa niejednego i niepokojem.

Bo pod znakiem ostrego przesilenia rolniczego żyjemy. Depresja cen światowych, która w krajach eksportujących plody rolne zawsze stanowi źródło przesilenia rolniczego, nietylko nie osłabia, ale przeciwnie zaostriża się w stosunku do wszystkich niemal artykułów rolniczych. Nadzieje na zlikwidowanie wielkich zapasów zbóż, nagromadzonych w krajach zamorskich okazały się pienne. Wszelkie projekty, zmierzające do tego, aby między produkcją a popytem to znaczy między produkcją a konsumcją zapanaować mogła równowaga, okazały się zwodne. Spadek cen nie ustał a nawet pogłębił się. Pauperyzacja społeczeństw czyli zanik spożycia zaznacza się wszędzie i przybiera rozmiary wręcz zastraszające.

Więc czy nowe żniwa przyniosą odprężenie? Czy lepszy zysk przyniosą plony ziemi? Czy idziemy ku poprawie?

Jest w tem wszystkim jedno tylko prawdą. Jeżeli przesilenie rolnicze było punktem wyjścia dla ogólnego przesilenia gospodarczego świata, to i na odwrót trudno mówić o końcu przesilenia rolniczego przed usunięciem głównych przyczyn przesilenia ogólnogospodarczego. To jedno. A drugie: wysuwają wszyscy na plan czołowy wciąż tylko problem cen artykułów rolniczych. Ale i tu zauważyć trzeba, że nawet pełne rozwiązanie tego problemu nie usunie trudności, wynikających obecnie z innych źródeł a więc przede wszystkim z obciążenia rolnictwa nadmiernymi długami. Wprowadzona w Polsce ustawa o nadzorze sądowym w rolnictwie, o walce z lichwą na wsi, o segregacji hipotek przy prowadzeniu t. zw. parcelacji oddłużeniowej i t. d., — to są poważne instrumenty prawne, mogące się przyczynić do złagodzenia problemu, ale nie do całkowitego jego rozwiązania.

Przeto nie nadszedł jeszcze moment, w którym można by mówić o przesileniu rolniczym w czasie przeszłym. To zaś nakłada w dalszym ciągu na społeczeństwo, na jego część rolniczą, szczególne obowiązki. „Kornie kryzysu” — mówił niedawno pan wiceminister dr. Zawadzki — „nie wyskoczy pewnego poranka tak, jak Mi-

nerwa z głowy Jowisza, lecz wymagać będzie uciążliwej, wytężonej, wytrwałej pracy”.

I ta praca jest właśnie tym odcinkiem, którego nie wolno nam, niezależnie od przemian i konjunktur światowych opuszczać. Bo kraj nasz jako taki posiada duże zasoby naturalne a ludność jest wyposażona w wielki za-

sób odporności, co w okresie kryzysu reprezentuje ogromną siłę. Są wszelkie podstawy do przewidywania, że te czynniki okażą się dostatecznie silnymi, aby umożliwić krajowi szczęśliwe wypłynięcie z obecnego kryzysu, i że wraz z poprawą sytuacji światowej a może i nieco prędzej, powróci pomysłowość.

Wytrwałość pracy i opanowanie nerwów a wreszcie zaufanie we własne siły, to są rzeczy dziś najważniejsze. Świadomy swych celów program polityki rolnej, który dziś zaczyna zdobywać prawo głosu, program, będący żywym zaprzeczeniem chaosu, który panował w tym zakresie w pierwszych latach naszej niepodległości, — to są rzeczy, od których nam niewolno ani na chwilę odwracać uwagi.

Z ostatniej chwili.

Socjaliści i komuniści niemieccy

we wspólnej walce wyborczej z hitlerowcami.

Berlin. (PAT.) Olbrzymim meetingiem w Lustgartenie rozpoczęła wczoraj partja socjal-demokratyczna wraz z Żelaznym Frontem walkę wyborczą. W godzinach popołudnio-

wych ulicami miasta przemaszerowały oddziały Reichsbanneru, formacje ochronne Żelaznego Frontu i socjalistyczne związki zawodowe ze sztandarami i orkiestrami. Do zebranych

tłumów, które wypełniły cały plac przed byłym pałacem cesarskim, wygłosił przemówienie poseł socjal-demokratyczny Kuentler, wzywając robotników do zaniechania bratobójczych walk i do skierowania całego wysiłku przeciw grożącej dyktaturze hitlerowców. Mówca podkreślił wzrost partji socjal-demokratycznej w ostatnim czasie, wskazując, iż pozyskała ona około 800.000 nowych członków. Poseł Dittman ostro zaprotestował przeciw terrorowi i bezkarności bojówek nacjonalistycznych. Naczelny redaktor „Vorwärtsu” poseł Stampfer zaznaczył, że rząd Papena w tym samym czasie, gdy bojówki Hitlera bezkarnie dopuszczają się gwałtów przeciwko robotnikom, konfiskuje i zawieszają wydawnictwa pism socjalistycznych, broniących porządku i prawa.

Manifestacja zakończyła się wielkim pochodem przez ulice miasta. W przemarszu wzięły również udział formacje komunistyczne. W chwili, gdy pochód miał dom Liebknechta, mieszczący centralę partji komunistycznej, z okien budynku komuniści okrzykami: „Rote Front” witali marszerujących Reichsbannerowców, którzy na okrzyki odpowiadali wołaniem „Wolność”. Do żadnych incydentów nie doszło.

Rezolucje X. Walnego Zjazdu Związku Oficerów Rezerwy w Gdyni.

Gdynia. (PAT.) Walny Zjazd Związku Oficerów Rezerwy w drugim dniu swych obrad uchwalił nast. rezolucje:

X walny zjazd Zw. Oficerów Rezerwy w Gdyni stwierdza, że Wolne Miasto Gdańsk nie wypełnia swych zobowiązań wobec Rzplitej Polskiej, że natomiast pewne czynniki Wolnego Miasta stale prowokują Polskę i Polaków. Zjazd apeluje do Rządu i społeczeństwa aby na prowokacje te zareagowały w sposób najsilniejszy, odpowiadający interesom mocarstwowej godności Polski.

Jednocześnie zjazd uchwalił drugą rezolucję nast. treści:

Naród polski przez usta oficerów rezerwy, zebranych na walnym zjeździe w Gdyni stwierdza, że Polska nie prowadziła nigdy wojen zaborczych i ślą wszystkim narodom dobrej woli braterskie pozdrowienia i zapewnienia, że we wschodniej Europie jesteśmy czynnikiem pokoju i bezpieczeństwa. Jednakże zarazem zjazd musi stwierdzić, że jakkolwiek propaganda rewizji naszych granic jest groźbą dla pokoju i że w obronie granic stanie cały Naród polski z bronią w ręku.

200 osób ofiarą wypadków

w dniu Święta Niepodległości w Stanach Zjedn.

Nowy Jork. (PAT.) Liczba gwałtownych zgonów w dniu święta Niepodległości wzrosła gwałtownie, podobnie jak za lat poprzednich. Według urzędowych danych liczba zabitych przekracza 200 osób. 80 osób zginęło

w wypadkach samochodowych, zaś 50 utonęło, 7 osób padło ofiarą tornada, który zniszczył znaczne obszary w stanach Waszyngton i Cansas. Tornado zniszczył również 150 domów.

Zamach na pociąg w Mandzurji.

Tokio. (PAT.) Pociąg, którym jechał z Czung-Czau do Mukdenu zastępca szefa sztabu gen. japońskiego w Mandzurji, generał Mazaki, został zaatakowany przez 300 bandytów, którzy zbudowali barykadę na torze.

Wywołało to wykolejenie się pociągu pancernego, który poprzedzał pociąg, wiozący gen. Mazaki. Pomimo to z pociągu pancernego ostrzelano bandytów, którzy zbiegli, pozostawiając 10-ciu zabitych.

Czego obawiają się Włochy?

Lozanna. (PAT.) Ogłoszony wczoraj wywiad Grandiego ma tło następujące: Włochy obawiają się, że w razie przyjęcia zasady zapłacenia przez Niemcy końcowej sumy globalnej, Wielka Brytania nie zgodziłaby się na anulowanie długów wojennych, które Włochy u niej zaciągnęły. Rozmowa jaką wczoraj miał Grandi z Mac Donaldem, w tej sprawie nie zadowolili włoskiego ministra spraw zagran. i tem

się tłumaczy nagły zwrot w stanowisku Włoch, które w sobotę zgodziły się na tekst wspólnej propozycji wierzycieli Niemiec. Przychodząc w chwili, gdy same Niemcy zrezygnowały z całkowitego anulowania odszkodowań, wystąpienie Grandiego na rzecz tego rodzaju załatwienia sprawy, może skomplikować, według opinji kół konferencji, końcowe rokowania w Lozannie.

Samolot spadł na ulicę.

Radom. (PAT.) W Przytyku pod Radomiem spadł na jednej z ulic w godzinach wieczornych samolot wojskowy. Aparat został rozbity, lotnicy ranni. Bliższych szczegółów na razie brak.

Zatrucie mięsem.

Tomaszów mazowiecki. (PAT.) Wskutek ukazania się w sprzedaży wyrobów masarskich i mięsa, pochodzącego prawdopodobnie z tajnego uboju i zakażonego trychinami, zachorowało tu 30 osób.

Krwawe starcia w Bombaju

Bombaj. (PAT.) W czasie starcia między Hindusami i Muzulmanami 4 osoby zostały zabite a 75 odniosło rany. W kilku miejscach usiłowano dokonać podpaleń. Zarządzenia porządkowe przestrzegane są z wielką surowością.

Antifeministyczny Senat.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Paryż, w lipcu 1932.

Starzy panowie z pałacu Luksemburskiego debatowali znowu nad sprawą przyznania praw politycznych Francuzkom. Trzeba przyznać, że kwestja ta wywołała w czcigodnym zebraniu siwych głów niemałe roznamiętnienie; sędziwi senatorzy skakali sobie do oczu niczem młodzież zacietrzewiona, spierając się o za lub przeciw. A na trybunach wyjątkowo licznie obsadzonych dnia tego przysłuchiwały się obradom przedstawicielki płci pięknej, które pp. senatorzy uważają za tak niebezpieczne dla instytucji republiki we Francji.

Od dziewięciu lat walczy się na przemian w Izbie Deputowanych i w Senacie francuskim nieśmiertelna kwestja przyznania praw wyborczych kobietom. Parlament dał się już przekonać rzecznikom feminizmu, Senat obala jednak za każdym razem uchwałę parlamentu. Sędziwi obrońcy republiki boją się równouprawnienia politycznego kobiet jak grzechu śmiertelnego, choć w życiu prywatnym pełni są galanterji i uznania dla kobiet, którym przyznają zresztą wielkie zasługi i cnoty.

Po długich i zawilych debatach zdecydował się wreszcie Senat na przyznanie kobietom praw wyborczych, ale tylko w wyborach do ciał komunalnych. I na tem koniec. Nic nie pomogły argumenty „feministów“, wskazujących na to, że kraj tak postępowy jak Francja jest jedynym bodaj w Europie, gdzie kobieta nie korzysta z równych praw politycznych obok mężczyzny.

Aby zrozumieć stanowisko Senatu, trzeba wyeliminować tutaj pojęcie „konserwatyzmu“ — nie o to chodzi bowiem. W rządzie przeciwników reformy wyborczej znajdują się nietylko pravicowcy w Senacie, ale — i przede wszystkim — radykalowie, najliczniejsza frakcja radykalna — radykalowie grupy Herriota. 150 głosów tej frakcji przy 302 członkach Senatu wogóle, padło prawie w całości na niekorzyść równouprawnienia kobiet.

Ciekawe są argumenty, jakie wpłynęły decydująco na stanowisko większości senackiej. Otóż — jak twierdzą przeciwnicy emancypacji politycznej Francuzek — kobiety we Francji są żywiołem ulegającym wpływowi klerykałizmu, a zatem przedstawiają one jako wyborca niebezpieczeństwo dla istnienia republiki takiej, jaka istnieje we Francji. Chodzi tu o kobiety na prowincji, nie w wielkich miastach, ani w Paryżu.

„Republika zostałaby zagrożona w swym bycie — mówił senator Tissier (radykał) — gdyby kobietom przyznano prawa wyborcze. Nie narażamy na ryzyko doświadczeń historii naszego kraju. Jeśli kobiety dostaną z rąk kartki wyborcze, jutro znikną z tych ław przedstawiciele parlamentaryzmu

Akcja przedwyborcza partji centrowej.

Berlin. (PAT.) Rozpoczęta przez centrum wielką kampanję wyborczą koła polityczne śledzą z wielką uwagą. Wysunięcie b. kanclerza Brüninga na czoło listy kandydatów partji centrowej uważane jest za dowód, że centrum zdecydowane jest przeciwstawić się z całą bezwzględnością planom narodowych socjalistów. Potwierdzają to wywody b. kanclerza Brüninga na zgromadzeniu w Kolonii. B. kanclerz zastrzegł się przeciwko metodom walki narodowych socjalistów, stwierdzając, że centrum nie da się zastraszyć i że niezależnie od swego ustosunkowania się do rządu walczyć będzie w obronie swobód obywatelskich.

republikańskiego“. Taką opinię wydał na serjo sędziwy senator.

A argument tego kalibru działa zawsze nieodparcie i nieomylnie na Senat, który uważa się za najwyższego strażnika i obrońcę republikanizmu i instytucji republikańskich. Izba, w której głos mają młodzi, może sobie pozwalać na eksperymenty i uchwałać

reformy, ale Senat, w którym rządzi głos doświadczenia, czuwa bacznie nad bezpieczeństwem istotnym czy urojonym republiki i nie da się przekonać syrenim nawoływaniom „zielonej młodzieży“ z Izby. Każdy premier francuski wie z własnego doświadczenia, jak niebezpiecznie jest zadzierać z Senatem w kwestjach, które uchodzą za

godzące w byt republiki. Tardieu prze wrócił się przecież w Senacie, gdy chciał przeprowadzić pewne koncesje i ustępstwa na rzecz tego skrzydła swojej większości, które uważano za klerykałne.

To też rząd obecny i premier Herriot zajęli w tej kwestji bardzo ostrożne stanowisko. Oficjalnie rząd nie wyraził swej opinji ani za ani przeciw projektowi reformy wyborczej. Taktyka rządu podyktowana została instynktem samozachowawczym i chęcią nienarażania się Senatowi.

Tak więc Francuzki będą nadal z woli Senatu niepełnoprawnymi obywatelkami swego kraju. J. L.

Wtorek decydującym dniem w Lozannie.

Lozanna. (PAT.) Delegacja francuska po rozpatrzeniu propozycji Niemiec z dnia 3 bm. oświadczyła delegacji angielskiej, że rząd francuski podtrzymuje w całości zasadę porozumienia, osiągniętego między delegacja-

mi państw wierzycielskich w dniu 2 b. m.

Lozanna. (PAT.) Wczoraj popołudniu odbyło się u Mac Donalda zebranie szefów delegacji państw zaproszonych. Na zebranie to przybył z Ge-

Wywiad z Grandim.

Lozanna. (PAT.) Sensacją wczorajszego wieczora było rozdanie przez delegację włoską tekstu wywiadu, udzielonego przez Grandiego korespondentowi „Petit Parisien“. W wywiadzie tym Grandi oświadcza, że po 3-tygodniowych obradach jest on jeszcze bardziej przekonany, że jedynym możliwym załatwieniem sprawy w Lozannie w oczekiwaniu załatwienia uniwersalnego jest zupełne anulowanie odszkodowań i długów wojennych w stosunkach między państwami euro-

pejskimi. Konferencja lozańska, oświadczył Grandi, nie została zwołana, aby zapewnić nam jakieś przyszłe splaty, a temsamem utrzymać wątpliwości, któreby pogorszyły sytuację. Konferencja została zwołana, aby dokonać aktu niezbędnego dla przywrócenia zaufania i wzajemnej wymiany. Wypowiadając się ponownie za zupełnym anulowaniem odszkodowań, Grandi zajął tem samym stanowisko przeciwne propozycjom wierzycieli, uczynionym Niemcom.

Rozbrojeniowe propozycje.

Londyn. (PAT.) Na najbliższym posiedzeniu Komisji ogólnopolitycznej konferencji rozbrojeniowej, prawdopodobnie we wtorek, delegacja brytyjska ogłosi swą deklarację rozbrojeniową, w której zawarte będą propozycje dystansujące propozycje Hoovera.

Wielka Brytania zamierza zaproponować: 1) Zniesienie całej ciężkiej artylerji polowej największego kalibru, 2) Zniesienie wszystkich samolotów bombowych, 3) Zredukowanie pancerników do 10.000 tonn pojemności, 4) Całkowite zniszczenie łodzi podwodnych lub co najmniej ograniczenie ich pojemności do 150 tonn maksimum, 5) Używanie gazów trujących bezwzględnie wzbronione, 6) Wszystkie ciężkie tanki mają być zniesione i pozostawione tylko tanki mniejsze, o

wadze maksimum 20 tonn.

Propozycje brytyjskie zawierają także pewne plany co do ograniczenia wojsk innych krajów, z zastrzeżeniem, iż Wielka Brytania wojsk swych już bardziej ograniczyć nie może. W Londynie obliczają oszczędności świata w razie zrealizowania propozycji brytyjskich na dwa miljardy funtów. W samej Wielkiej Brytanji oszczędności wynosiłyby 30 milionów funtów rocznie.

Londyn. (PAT.) Anglja postanowiła nie ogłaszać odrębnych propozycji rozbrojeniowych jako alternatywy do planu Hoovera, lecz jedynie zgłosić na podstawie propozycji Hoovera swoje uwagi, częściowo uzupełniające te ostatnie, częściowo zaś je zmieniające.

Zatarg angielsko-irlandzki.

Londyn. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby gmin minister Thomas oświadczył, że odpowiedź de Valery nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż odmawia on w sposób ostateczny swej zgody na zwołanie trybunału arbitrażowego, złożonego wyłącznie z przedstawicieli zjednoczonego królestwa i że wogóle występuje przeciwko układowi angielsko-irlandzkiemu. To też, oświadczył Thomas, rząd angielski niema dziś innego wyboru, jak złożenie w dniu dzisiejszym, jak to już było przewidywane rezolucji, udzielającej rządowi pełnomocnictwa do nałożenia cel, nie przewyższających 100% wartości towarów na importowane z wolnego państwa irlandzkiego towary. Minister dodał, iż okoliczności, które spowodowały złożenie tego wniosku są godne ubolewania dla obu stron. Wspomniane cła zostaną cofnięte, skoro tylko uzyskana zostanie pełna suma, należna skarbowi angielskiemu od Irlandji z tytułu zakwestjonowanych przez wolne państwo opłat gruntowych. Kończąc swoje przemówienie zaznaczył Thomas, pragnęli-

byśmy bardzo pokojowo załatwienia konfliktu z wolnym państwem, jednakże stwierdzić muszę, iż doszliśmy już do najdalszych granic ustępstw.

Londyn. (PAT.) W dalszym ciągu posiedzenia Izby Gmin członek Labour Party Greenwood oświadczył, że zamiarem Irlandji jest wpłacić skarbowi angielskiemu zaległe należności na specjalny rachunek w oczekiwaniu na uregulowanie sporu. Minister Thomas stwierdził w odpowiedzi, że dowiedział się o tem dopiero przed 30 minutami i wyraził żal, iż nie wiedział o tem wcześniej. Wobec takiego obrotu sprawy, oświadczył Thomas, obecnie chodzi tylko o ustalenie formy trybunału rozjemczego. Będziemy się jednak domagali, aby trybunał ten był międzyimperjalny. Labour Party zgłosiła poprawkę upoważniającą rząd do nałożenia opłat celnych na import z Irlandji do Wielkiej Brytanji tylko w tym razie, jeżeli trybunał rozjemczy ustali, że wolne państwo irlandzkie nie wypelnia swych zobowiązań finansowych.

newy do Lozanny minister Zaleski. Mac Donald zdał sprawę z przebiegu rokowań reparacyjnych i przedstawił propozycje, które zostały uczynione. Oświadczył on, że musi najpóźniej w czwartek wieczorem pociągiem, lub w piątek rano samolotem opuścić Lozannę. Jest on przekonany, że do czwartku wieczorem konferencja zakończy się pozytywnym rezultatem. Poza tem zebraniem, popołudniu i wieczorem żadne rozmowy nie miały miejsca. Lozanna oczekuje na powrót Herriota, który nastąpił dziś rano.

Lozanna. (PAT.) Memorandum delegacji polskiej, przesłane przez ministra Zaleskiego przewodniczącemu konferencji lozańskiej Mac Donaldowi, zostało na polecenie tego ostatniego podane przez Sekretarjat generalny konferencji do wiadomości wszystkich obecnych w Lozannie delegacji. Jak się dowiadujemy, szereg delegacji podjął już specjalne badania tez, zawartych w tem memorandum.

Lozanna. (PAT.) Przybył tu p. Sokołowski, dyrektor departamentu handlowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu. P. Sokołowski odbędzie tu szereg narad w związku z problemami gospodarczymi i memorandum polskim.

Bilans Banku Polskiego.

Warszawa. (PAT.) W ubiegłej dekadzie Bank Polski celem uzupełnienia zapasu dewiz wymienił na 20.094 tys. złota na dewizy, wobec czego zapas złota zmniejszył się o wymienioną sumę i wynosi obecnie 484.324.000 zł. Zapas dewiz, zaliczonych do pokrycia, zwiększył się o 1.818.000 zł. do sumy 46.154.000 zł. Pieniądze i należności zagraniczne, niezaliczone do pokrycia, wykazują wzrost o 1.227.000 zł. do sumy 112.333.000 zł. Portfel wekslowy zwiększył się o 41.696.000 i wynosi 670.986.000 zł. Stan pożyczek zastawowych wzrósł o 9.883.000 zł. do sumy 124.120.000 zł. Inne aktywa wynoszą kwotę 142.094.000 zł. t. j. o 23.000 więcej, niż w poprzedniej dekadzie.

W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 26.997.000 do sumy 130.209.000 zł. Obieg biletów bankowych zwiększył się o 58.482.000 (1.105.383.000 zł.). Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 39.20 (9.20%) ponad pokrycie statutowe, pokrycie kruszcowo-walutowe 42.93% (2.93% ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów Banku wynosi 43.82%. Stopa dyskontowa Banku 7 i pół %, lombardowa 8 i pół %.

Zderzenie samochodów.

Bydgoszcz. (PAT.) U zbiegu dwóch ulic nastąpiło zderzenie samochodu osobowego z samochodem ciężarowym. Samochód ciężarowy wjechał wskutek tego na chodnik i poranił 5 osób. Dwie osoby odniosły ciężkie rany.

Nowy poseł rumuński na Zamku.

Warszawa. (PAT.). Dnia 4 b. m. o godz. 13 p. Wiktor Cadere poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Rumunii, złożył Panu Prezydentowi Rzplitej swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na Zamku królewskim.

W czasie audjencji obecny był wiceminister spraw zagranicznych Józef Beck, szef kancelarii cywilnej P. Prezydenta dr Helczyński, szef gabinetu wojskowego płk. Głogowski, oraz członkowie domu cywilnego i wojskowego P. Prezydenta.

Poseł Cadere przybył na zamek samochodem P. Prezydenta w towarzystwie zastępcy szefa protokołu dyplomatycznego Przeździeckiego. W dalszych samochodach jechali: pierwszy sekretarz poselstwa rumuńskiego Dawidescu, sekretarz Babes, attaché handlowy Floru, oraz adjutant P. Prezydenta por. Krotkiewski.

Przy wręczaniu listów uwierzytelniających poseł Cadere wygłosił przemówienie, w którym m. in. oświadczył:

Przemówienie posła Cadere.

W historycznej roli, jaką Rumunia i Polska wykonywują w związku z ich położeniem, identyczne interesy obu państw, tworzą niewzruszone pod stawy ich szczerze lojalnych i przyjaznych stosunków. W sposób naturalny, związani pokrewieństwem wspólnej cywilizacji łacińskiej, oraz wspomnieniami wielkości i nędzy przeszłości, Rumuni i Polacy przez własne doświadczenia, zrozumawszy nauki, udzielone przez historję, są dziś ściśle związani stałym sojuszem. Nie mając żadnych celów agresywnych, przekonani, że poszanowanie traktatów i konwencji, tworzących ich statuty międzynarodowe, pozostaje jak najlepszą gwarancją pokoju i konsolidacji, pełni Zaufania do działalności Ligi Narodów, oba nasze kraje dzięki duchowi, który wylania się ze ściślejszej współpracy, zdołały stworzyć podziwu godny czynnik bezpieczeństwa i postępu tej części Europy. Ponieważ tego rodzaju współpraca polityczna nie mogła nie przyczynić się do rozwoju stosunków gospodarczych i intelektualnych między Rumunją a Polską, proszę W.

E., aby zechciał mi wierzyć, że nie będę oszczędził wysiłków, dla ułatwienia i wzmocnienia działalności w tych dziedzinach, działalności tak niezbędnej w obecnej sytuacji. Współpraca gospodarcza bowiem, oparta na wzajemnym zaufaniu między czynnikami wytwór-

czości i konsumpcji Rumunii i Polski, będzie jednym z najskuteczniejszych środków dla złagodzenia skutków obecnego kryzysu w obu naszych krajach. Z drugiej strony ulepszenie systemu komunikacji między Rumunją i Polską, powoła na nowo do życia wielki szlak handlowy, łączący morze bałtyckie z morzem Czarnym, z którego państwa kontynentu europejskiego korzystały przez długie stulecia. Pragnę również zapewnić W. E., że Rumunja śledzi z jak najwyższą sympatją wszystkie wysiłki czynników intelektualnych obu krajów, zmierzające do ułatwienia wzajemnego poznania bezcennej spuścizny literackiej, artystycznej i naukowej. W nadziei, że znajdę u W. E. i u Rządu polskiego życzliwe poparcie przy wykonywaniu mej misji, mam zaszczyt wręczyć W. E. listy, które mi Jego Król, Mość, mój dostojny Monarcha, akredytuje mnie w charakterze swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Polsce.

P. Prezydent Rzplitej, odpowiadając, m. in. oświadczył:

Odpowiedź P. Prezydenta Rzplitej.

Panie Ministrze! Węzły, łączące Polskę z Rumunją, są tem trwalsze i tem mocniejsze, że oparte są na dawnych tradycjach i na głębokim przeświadczeniu o wspólności interesów, jak również na żywotności i istotnych

wartościach obu narodów, zmierzających do świetnej przyszłości. Polska i Rumunja nie zrywają wobec nikogo nieprzyjaznych zamiarów. W swoim sojuszu widzą jedynie gwarancję pokoju. Dla ułatwienia dzieła pokoju, nie

oszczędzą obustronnie wysiłków. Wyrażona w łączącym oba państwa traktacie gwarancyjnym zasada nienaruszalności terytorjalnej, stanowi niezłomną podstawę ich polityki. Konstruktyną i twórczą współpracą Polski i Rumunii na terenie międzynarodowym, jest realnym elementem rozwoju ogólnego bezpieczeństwa i dobrobytu. W atmosferze wzajemnego zaufania rozwijać się będą i nadal nasze stosunki ekonomiczne. Przywiązując do nich szczególną wagę, tembardziej, że w zakresie tym jest jeszcze wiele inicjatyw do podjęcia. Rad będę zawsze usiłowania te popierać w równej mierze jak i prace nad rozwojem systemu komunikacyjnego, mającego ożywić wzajemną wymianę w Europie wschodniej. Poglębienie współpracy naszych dwóch narodów wymaga również szerszego rozwoju stosunków w dziedzinie intelektualnej. Znajdzie Pan zatem w Polsce pełne zrozumienie dla każdego wysiłku, zmierzającego do wzmocnienia i zacieśnienia sojusznich stosunków między obu państwami. W przekonaniu, że misja pańska przyczyni się w znacznej mierze do zrealizowania tak pojętej linii naszej współpracy, mogę Pana zapewnić, Panie Ministrze, o moim i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej serdecznym i jak najżyczliwszym poparciem.

Walki w Burgenlandzie austriackim.

Wiedeń. (PAT.). Wczoraj doszło w stolicy Burgenlandu Elsenstadt do bójki między narodowymi socjalistami a socjal-demokratami. Narodowi socjaliści urządzili manifestacyjny zjazd kresowy, na który przybyli delegaci ze wszystkich stron Austrii. Grupa narodowych socjalistów prowokowana, jak twierdziła, przez członków socjalistycznego Schutzbundu, przysięgła szturm do domu robotniczego, usiłując wtargnąć do wnętrza. Ze strony Schutzbundu dano w obronie własnej kilka strzałów, przyczem ranny został narodowy socjalista Kares. Narodowi socjaliści, mimo obrony wtargnęli do domu robotniczego i zdemolowali wnętrze. Zastępca naczelnika kraju dr. Leser został na ulicy napadnięty przez narodowych socjalistów i dotkliwie pobity. Policja, która się zjawiała w szczupłej liczbie, była bezsilna. Dr. Lesera przeniesiono do mieszkania prywatnego. Narodowi socjaliści obstawili dom i żądali wydania Lesera. Krytycznej sytuacji położył kres przybyły batalion wojska, który rozprószył napastników i przywrócił porządek.

Ojciec święty przed mikrofonem.

W czasie Kongresu Eucharystycznego, który przed kilku dniami obradował w stolicy Irlandji, Dublinie, Ojciec Święty wygłosił do uczestników Kongresu za pośrednictwem watykańskiej radiostacji przemówienie. — Na zdjęciu naszym widzimy Ojca Św., odczytującego przed mikrofonem tekst swego przemówienia.

Stała rubryka.

Berlin. (PAT.). Ofiarą niedzielnych zaburzeń na tle politycznym w Niemczech padło 4 zabitych i 34 ciężko oraz 50 lżej rannych. Ogółem dokonano 200 aresztowań. Powracające ze zlotu w Dessau samochody z oddziałami szturmowymi, były ostrzeliwane z ukrycia przez niewyślędzonych sprawców. Hitlerowcy odpowiedzieli salwami. W czasie tej strzelaniny, rannych zostało kilku przechodniów. Do ciężkich starć doszło pozatem w Forst i Feuerbach pomiędzy komunistami i hitlerowcami.

Dr. STEFANJA ŁOBACZEWSKA.

Muzykalny Wiedeń.

II.

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej.

Dziesiąty festiwal Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, którego celem jest zaprodukowanie dzieł wszystkich krajów i narodów świata kulturalnego, uznanych za najbardziej reprezentatywne dla twórczości współczesnej, nie przyniósł w tym roku żadnych niespodzianek, nie wykrył nowych tendencji, kielkujących na niwie współczesności, nie ujawnił nowych nazwisk. Ukazał nam raz jeszcze oblicze muzyki europejskiej, takie, jakie znamy od lat mniej więcej dziesięciu, na pierwszy rzut oka rozbieżne, a nawet sprzeczne w swych tendencjach, a jednak jednoczące te sprzeczności pod pewnym jednolitym punktem widzenia. I dziś jeszcze podobnie jak przed dziesięciu laty, boryka się i walczy współczesna twórczość muzyczna o stworzenie nowego języka, nowych form i środków wyrażenia się, które stałyby się zewnętrznym odpowiednikiem nowej treści emocjonalnej, nowego typu przeżywania człowieka powojennego. Ta treść, to przeżycie zmieniło się w sposób zupełnie zasadniczy w stosunku do całego XIX wieku, stało się bardziej proste i równo-

cznie bardziej skomplikowane, bardziej świadome, bardziej przepojone żądzą eksperymentu i ciekawością intelektu. Jest rzeczą zupełnie oczywistą, że dawne formy i dawny język, obciążony z biegiem lat całym balastem kojarzeń treści muzycznej, które z czasem stały się czemś konwencjonalnym i stereotypowym, nie mógł tu wystarczyć współczesnemu człowiekowi. Najradikalniej wypowiedziała się ta konieczność zmiany form w przemianie języka muzycznego z tonalnego na atonalny, dokonywa się ona jednak mierzalnie i stopniowo. Pierwszym jej etapem było zniweczenie form tonalnych, drugim jest tworzenie form nowych, atonalnych; to ostatnie bynajmniej nie jest dziś jeszcze zamkniętą kartą historii, przeciwnie — każdy nowy kierunek, każdy nowy eksperyment, to nowy krok naprzód, choćby nawet obalony w następnym stadium rozwoju, ale konieczny, bo przepisany tajemnym prawem ewolucji w sztuce.

Zdaje mi się, że tu szukać też należy wytłumaczenia tego dziwnego na pozór zjawiska, jakim jest obojętność szerokiego ogółu w stosunku do specy-

ficznie współczesnej twórczości muzycznej. Ogół nawet stojąc na względnie wysokim poziomie kulturalnym, szuka w sztuce w pierwszym rzędzie samej treści, samego wewnętrznego przeżycia (oczywiście mowa tu o tej jego części tylko, która świadomie szuka osobistego stosunku do sztuki), to przeżycie zaś dostępne mu jest tylko wtedy gdy dostępny mu jest, i to bez reszty, język, którym ono się wyraża. Z chwilą, gdy niedostępny mu jest ten język, odrzuca i samą treść, która poprzez tysiączne trudności zewnętrzne nie może doń dotrzeć.

Ten minus natury psychologicznej, który przynosi ze sobą cała nasza muzyka współczesna, wskazuje jednak równocześnie jak niezmiernie ważną rzeczą jest zdobycie wreszcie tych ostatecznych, nowych środków wyrazu i języka, który umożliwiłby ogółowi partycypowanie w tworzeniu się nowej sztuki. Różne są drogi, któremi dzisiejsza generacja muzyków twórczych zdążyła do tego celu, i dziś jeszcze, podobnie jak w pierwszych latach po wojnie trudno jeszcze określić, które zwycięży. Jakże małym bowiem odcinkiem czasowym jest ten okres lat dziesięciu czy piętnastu z perspektywy historii! I czy wobec tego nie byłoby krótkowzrocznością dziwić się, że każdy następny festiwal nie przynosi czegoś absolutnie nowego, nie przynosi ostatecznego rozwiązania palącego problemu, jakie jest ostatecznie prawdzi-

we oblicze muzyki współczesnej, tej, która przejdzie kiedyś do historii?

* * *

Narazie — jak powiedzieliśmy już — jest tych oblicz tysiące, i często na pozór jedno do drugiego niepodobne, choć połączone wszystkie jakąś wewnętrzną, wspólną nicią porozumienia. Po części gra tu znaczną rolę predyspozycja psychiczna danej rasy i narodu, i związane z nią tradycje w muzyce, oraz jego większa lub mniejsza żywotność w danej chwili dziejowej. Wszystkie te oblicza ujrzeliśmy na festiwalu wiedeńskim.

A więc muzyka francuska, zawsze silnie oparta o zmysłowy czar dźwięku, ruchliwa w rytmice i niezbyt skrajna w dążeniu do atonalnego brzmienia i szukająca możliwie łatwego kontaktu ze słuchaczem za pomocą programu pozamuzycznego (Delvincourt „Bal wenecki“, J. Français „Bagatelles“ na kwartet smyczkowy i fortepjan). Hiszpanja ciągle jeszcze czaruje pięknem swego folkloru o melodyce, opartej o specyficzne skale egzotyczne. Tym razem pokazała uroczę Pieśń Katalońską na głos sopranowy z orkiestrą do tekstów ludowych w opracowaniu R. Gerharda, ucznia Pedrella i Schönberga. Subtelne opracowanie kontrapunkcyjne zachowało tu całą świeżość i bezpośredniość melodyki ludowej. Muzyka angielska zreszcie lawirująca pomiędzy konwencjonalizmem form przeżytych, a zdo-

